

Så flyttar norrlänningarna

Del 3: Fokus Umeå

Utredningar och
rapporter från
Övergripande planering
nr 3 2015

Innehållsförteckning

Inledning	3
Flyttningar till och från Umeå	4
Flyttningarna påverkas av studenterna	8
Varför tappar Umeå till övriga Sverige?	9
Var finns studenterna efter avslutade studier?	11
Kan Umeå behålla utrikes födda?	13
Umeå – ett storstadsalternativ i Norrland?	14
SEX utmaningar för en långsiktigt hållbar tillväxt	18
Sammanfattning	19

Besök vår hemsida: www.umea.se/statistik

Kontaktpersoner:

Anna-Lena Löfgren, Övergripande planering,
tel. 090-16 12 42, annalena.lofgren@umea.se

Peter Thuresson, Övergripande planering,
tel. 090-16 23 70, peter.thuresson@umea.se

Foto: Ann-Margrethe Iseklint

Inledning

Det här är den tredje och sista rapporten om norrlänningarnas flyttningar. I den ligger fokus på flyttningarna till och från Umeå och utbytet med övriga Norrland, övriga Sverige och utlandet. I vissa avsnitt analyseras flyttningarna i ett längre perspektiv. Vidare studeras Umeås attraktivitet i ett regionalt perspektiv. En avslutande del diskuterar Umeås framtida tillväxtförutsättningar.

Den första rapporten "Flyktningmottagningen bromsar avfolkningen" har ett övergripande perspektiv på hela Norrland med fördjupningar på respektive län. I den andra rapporten "Tillväxt-och förlustkommuner i Norrland" belyser studien hur olika kommuner har utvecklats.

Liksom i de båda tidigare rapporterna bygger siffrorna i den här rapporten på offentlig statistik och den period som studeras är 2004–2013 om inte annat anges.

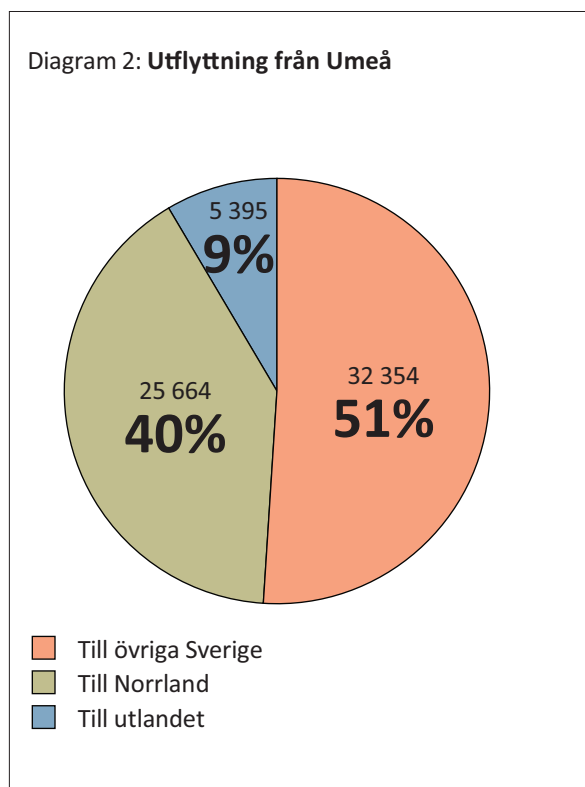
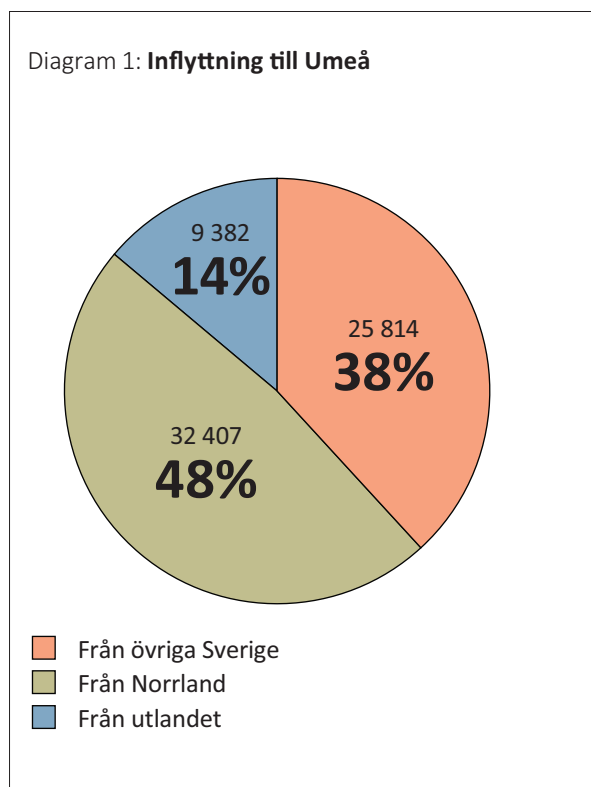
Annalena Löfgren

Peter Thuresson

Flyttningar till och från Umeå

Drygt 13 000 personer flyttar varje år

Under den studerade perioden på tio år har 67 603 personer flyttat till Umeå och 63 413 personer flyttat härifrån. Det betyder ett överskott på 4 190 personer eller drygt 400 personer per år. Umeå är därmed den kommun i Norrland som haft det högsta överskottet i sina flyttningar. Av alla de som flyttat hit kommer nästan hälften från andra norrlandskommuner och knappt 40 procent från övriga landet samt 14 procent från utlandet. Strömmen ut från Umeå har den motsatta mixen där hälften flyttar till övriga landet och 40 procent till Norrland. Utflyttningen till utlandet utgör cirka 8 procent.

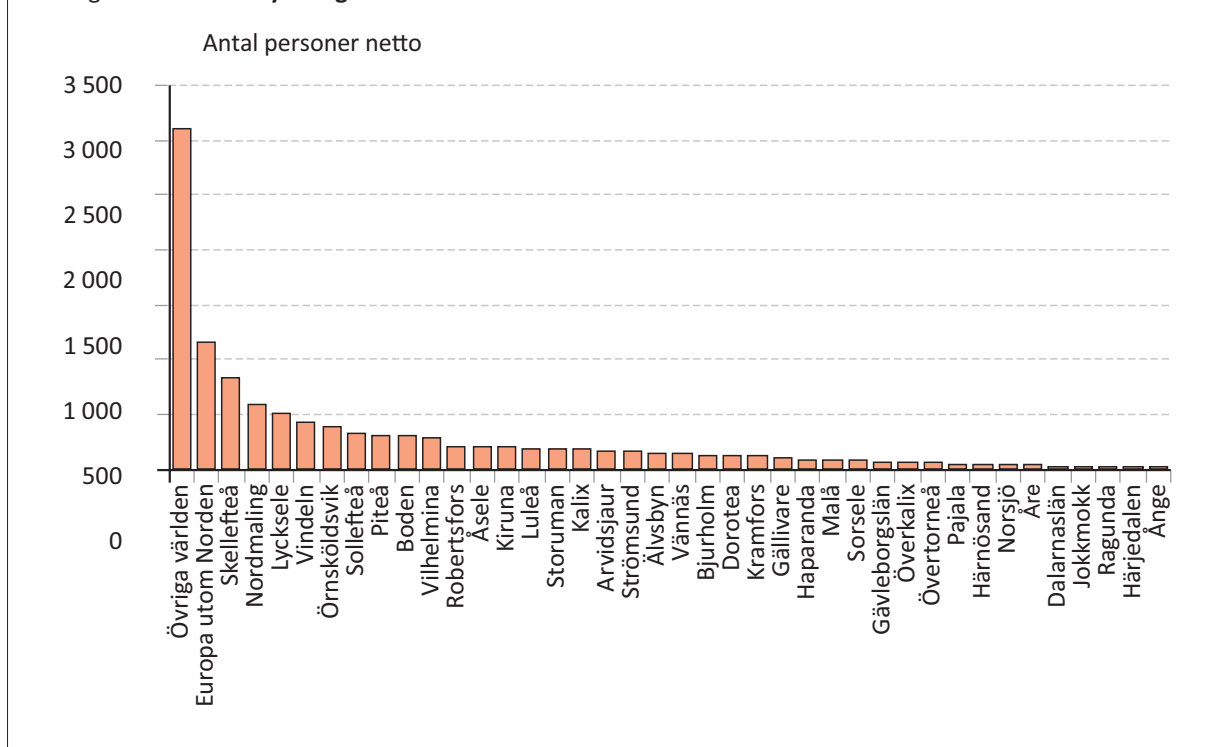
3 100 i överskott från andra länder

Umeå har sitt största överskott på 3 103 personer mot övriga Världen och därefter följer övriga Europa med 1 160 personer. Överskottet mot övriga Världen är det tredje största bland alla norrlandskommunerna medan överskottet från övriga Europa är det högsta. Däremot förlorar Umeå nästan 300 personer mot de övriga Nordiska länderna och det kan mycket väl handla om ungdomar som söker sig till Norge för att arbeta.

Överskott från flertalet norrlandskommuner

Umeå har överskott mot samtliga norrlandskommuner undantaget Sundsvall, Östersund, Krokom och Arjeplog. Mot Sundsvall har Umeå tappat 75 personer och mot Östersund 16 personer. Förlusterna mot Krokom och Arjeplog uppgår till 10 respektive 2 personer. Överskottet från andra Norrlandskommuner är tillsammans cirka 6 740 personer under de 10 år som studerats och det kommer från både kommuner i inlandet och vid kusten. Överskottet är högst mot Skellefteå, Nordmaling, Lycksele, Vindeln och Örnsköldsvik.

Diagram 3: Umeås flyttningsöverskott

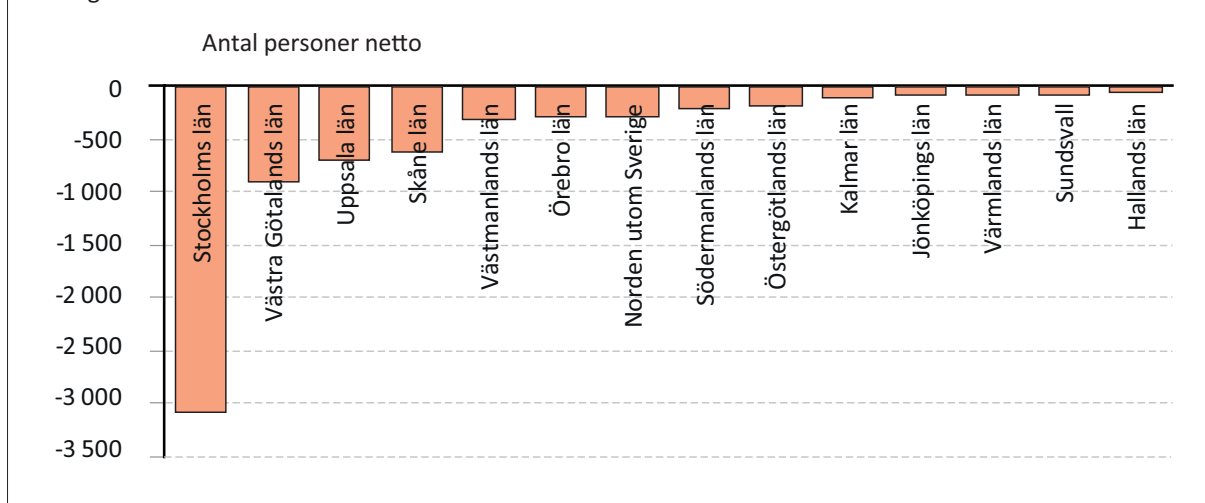

Observera att värden lägre än 20 personer inte redovisas i diagrammet.

Tappet nästan lika stort som överskottet

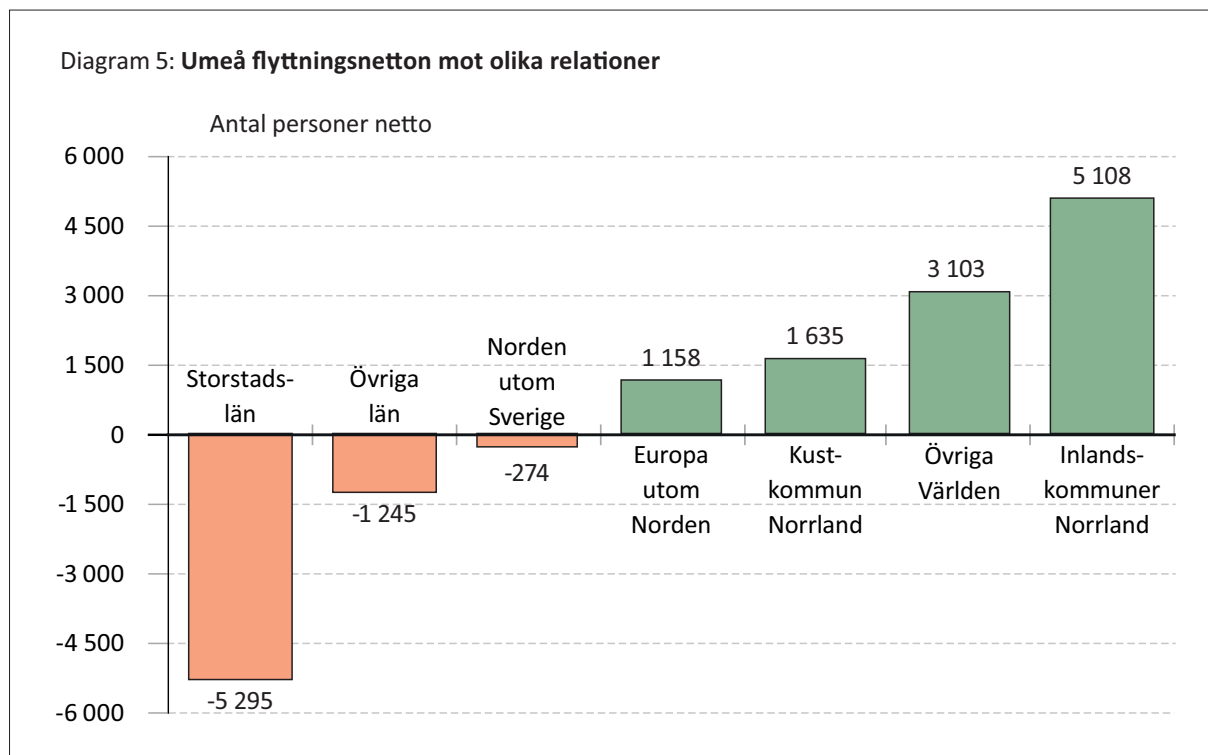
Samtidigt som Umeå har ett överskott från flertalet andra norrlandskommuner är Umeå den kommun i Norrland som har förlorat mest i flyttningsutbytet med övriga landet. Förlusten uppgår till 6 540 personer för den aktuella perioden och är därmed av nästan samma storleksordning som överskottet från norrlandskommunerna. Överskottet i de inrikes flyttningarna blir då cirka 200 personer vilket betyder storleksordningen 20 personer per år. Största delen av förlusten eller cirka 5 300 personer har Umeå förlorat mot storstadslänet varav cirka 3 100 personer till Stockholms län men Umeå har som framgår även förluster mot många andra län i Sverige.

Diagram 4: Umeås förluster

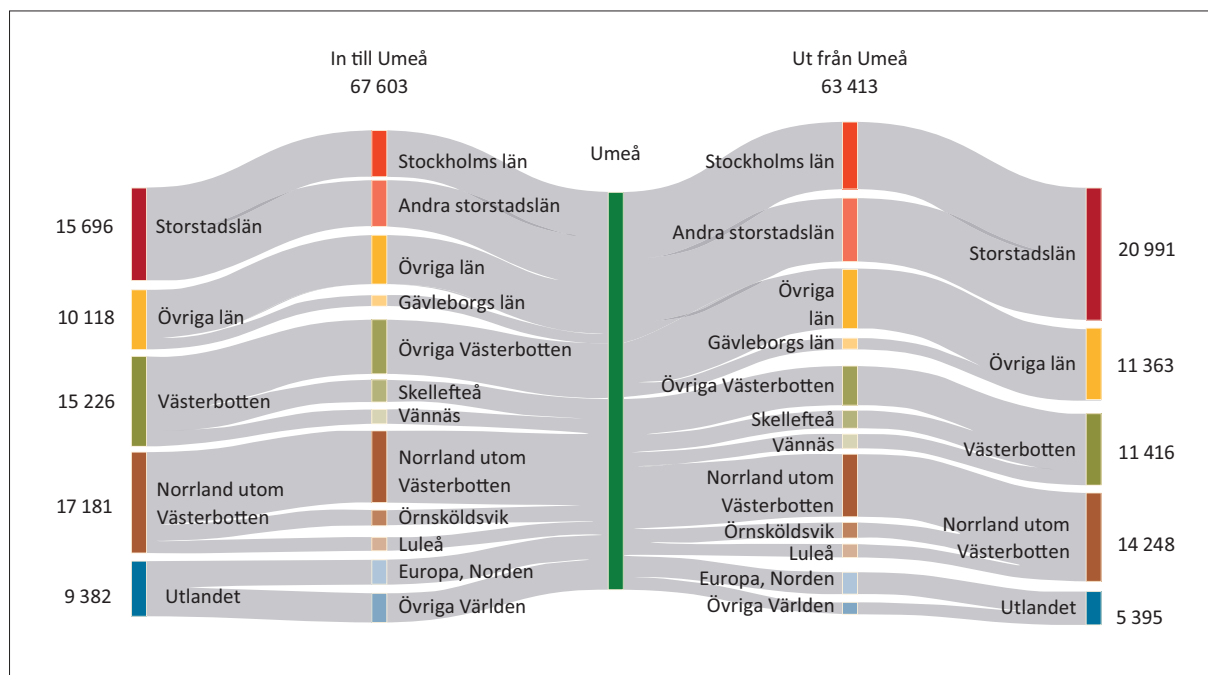
Slutsatser

Av Umeås flyttningsöverskott på 4 190 personer under den studerade perioden 2004 till 2013 kommer enbart cirka 200 personer från de inrikes flyttningarna. Det har sin grund i att överskottet från andra norrlandskommuner är av nästan samma storleksordning som förlusten mot övriga Sverige. Det är i stället överskottet från utlandet som i allt väsentligt svarar för Umeås flyttningsöverskott. Det uppgår till 3 987 personer under samma tid varav överskottet från övriga Världen är det allra största. I figuren nedan sammanfattas flyttningsnettot från de olika strömmarna.

Bruttoströmmar till och från Umeå

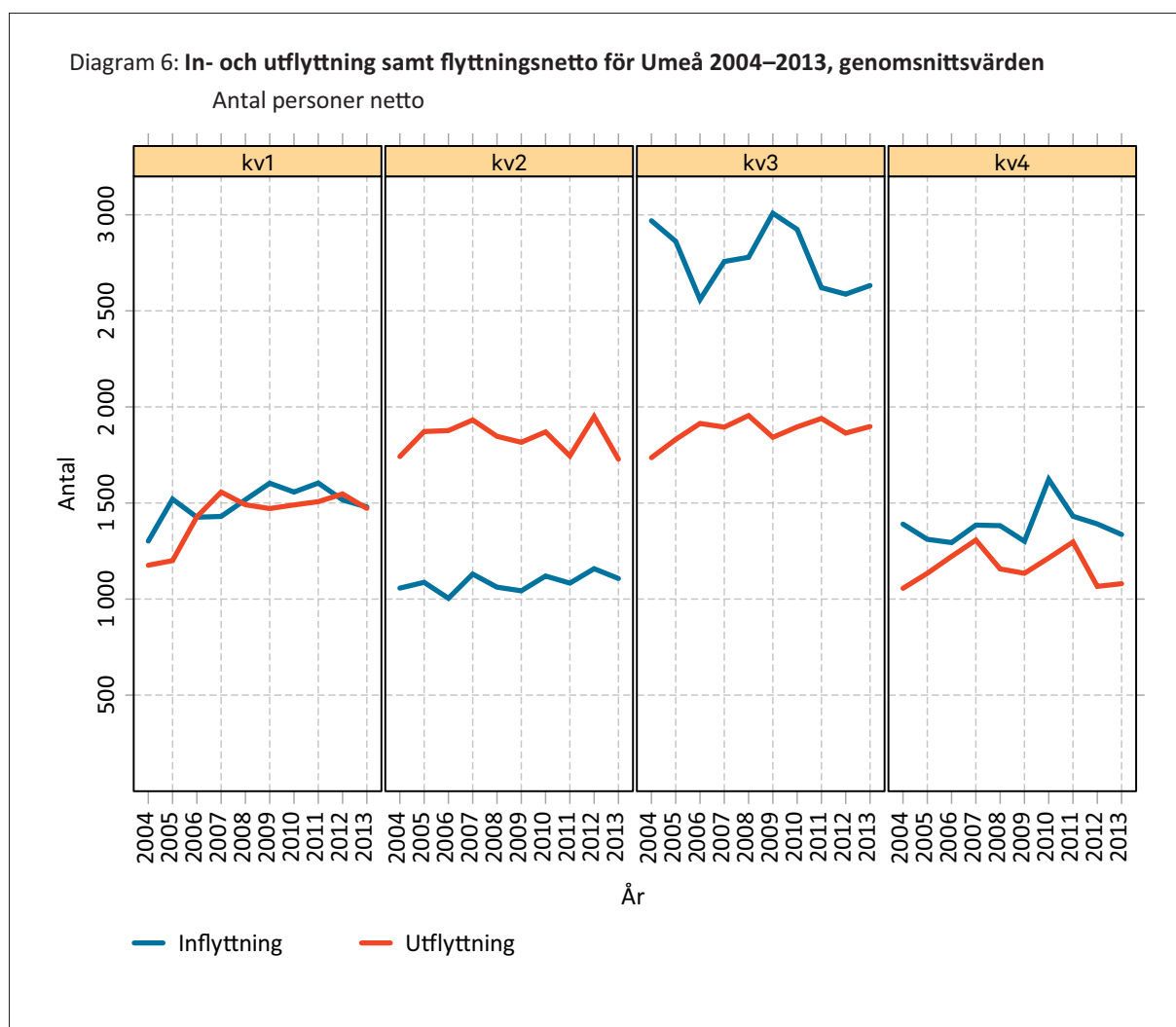
I diagrammet nedan redovisas som en sammanfattning i grafisk form bruttoströmmarna över in- och utflyttningen till Umeå. Bilden ska läsas så att man på den vänstra halvan ser inflödet till Umeå och vilka flyttströmmar som är de största. I den högra halvan av bilden ser man strömmarna ut från Umeå och hur de fördelas på motsvarande sätt.

Flyttningarna påverkas av studenterna

Flyttningarna är starkt säsongsberoende

Flyttningarna till och från Umeå är starkt beroende av läsårsterminerna vid Umeå universitet. Under årets första kvartal är det små skillnader mellan in- och utflyttningen. Visserligen startar vissa kurser under vårterminen men samtidigt så avslutar andra vilket gör att nettot inte påverkas särskilt mycket. Under andra kvartalet är inflödet av nya studenter obefintligt och flertalet kurser och program avslutas under våren. Det får till följd att utflyttningen blir hög. Befolkningstalet brukar under den här tiden på året visa på en minskning. Under tredje kvartalet hämtas nedgången tillbaka med råge när höstterminen startar och alla nya studenter kommer hit. Kvartal fyra är både in- och utflyttningen nere på låga nivåer även om det kan förekomma ett överskott i flyttningarna. Det beror sannolikt på en viss eftersläpning i folkbokföring som spiller över från kvartal tre eftersom nya studenter har haft särskilt svårt på bostadsmarknaden under senare år.

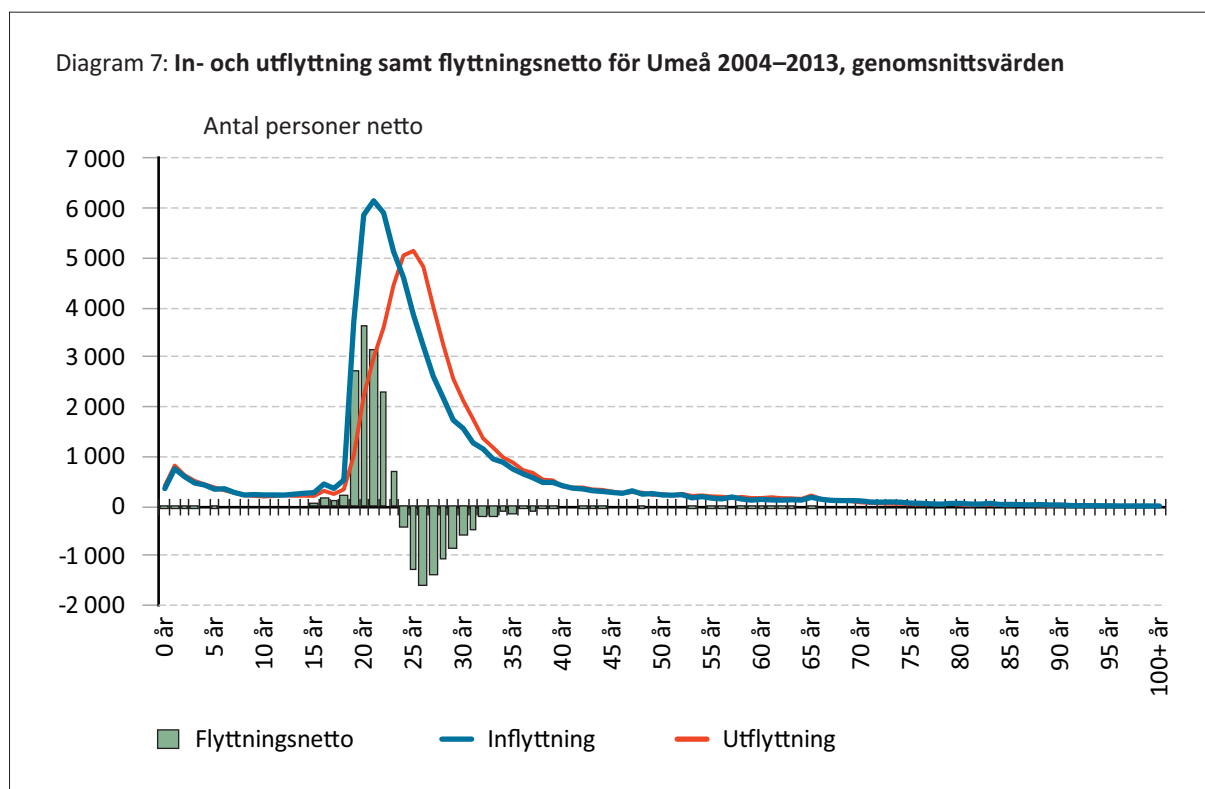

Unga står för nästa alla flyttningar

Umeå har även den klassiska flyttningsstrukturen för en universitetsort. Det är främst unga personer i åldern 19–24 år som flyttar hit och i den åldersgruppen har Umeå ett mycket högt överskott. Efter avslutade studier i åldern 25–30 år flyttar man härifrån och där finns förluståldrarna. Toppen för inflyttningen ligger på 21 år och för utflyttningen på 25 år. I åldrarna över 40 år är det få som flyttar och efter 65 år har flyttningarna nästan stannat av helt.

Diagram 7: In- och utflyttning samt flyttningsnetto för Umeå 2004–2013, genomsnittsvärden

Varför tappar Umeå till övriga Sverige?

Som framgått är Umeå den kommun i Norrland som förlorat mest i flyttningsutbytet med övriga landet. Förlusten uppgår till 6 540 personer för den aktuella perioden men har pågått under lång tid. Förklaringen handlar naturligtvis om Umeås roll som utbildningsstad och de stora grupper av färdigutbildade som varje år lämnar staden för ett arbete i främst storstadsområdena eller flyttar tillbaka till hemtrakterna. Umeå förmår inte behålla ett tillräckligt stort överskott av den här gruppen som kan väga upp övriga utflyttningar. Förutom färdigutbildade studenter handlar det också om vidareflyttning av personer som kommit till Umeå från andra norrlandskommuner samt sekundärflyttning av utrikes inflyttare som blir inrikes utflyttare.

Varför lyckas inte Umeå bättre?

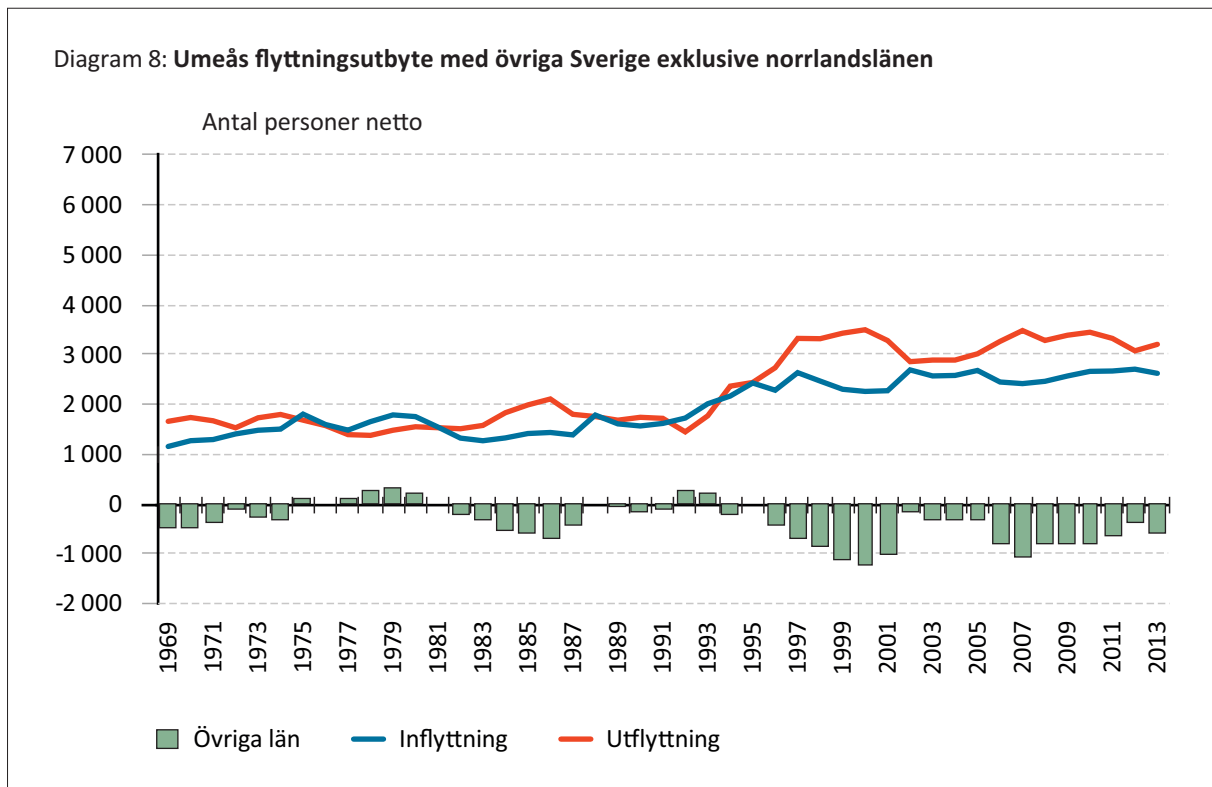
Frågorna som infinner sig är. Varför lyckas inte Umeå? Är det inte rimligt att Umeå borde ha ett överskott i flyttningsutbytet mot övriga Sverige? Som utbildningsstad med ett stort flöde in blir flödet ut också stort men andra universitetsorter i Umeås storlek som Lund och Linköping lyckas behålla ett överskott. Lunds överskott mot övriga Sverige ligger på i genomsnitt 400 personer per år. Linköping har ett genomsnittligt överskott på cirka 180 personer. Sett i ett längre perspektiv än de senaste åren så har Umeå under vissa perioder haft ett mindre överskott mot övriga landet.

Inget överskott sedan mitten av 90-talet

Sedan 1969 har Umeås flyttningsförluster mot övriga län i landet varit negativa de flesta år och även tilltagit något i omfattning sedan mitten av 90-talet. Det finns ändå år som uppvisar vinst och dessa ser ut att variera i cykler som omfattar mellan sex till sju år. Sådana perioder syns både under 70- och 80-talet samt i början av 90-talet. Även i början av 2000-talet finns år där förlusten inte var särskilt stor.

Det är svårt att hitta förklaringar till det här mönstret. Den omedelbara tanken är att det finns en samvariation med konjunkturläget men fördjupade analyser visar att så inte är fallet. Variationen har inte heller någon synbar demografisk koppling vilket var den andra teorin. Antalet studieplatser vid Umeå universitet har sedan mitten av 90-talet varit ganska konstant så det finns inte heller något direkt samband till detta, i vart fall inte under senare år. Frågan får därför lämnas obesvarad för fortsatta analyser.

Diagram 8: Umeås flyttningsutbyte med övriga Sverige exklusive norrlandslänen

För Lund och Linköping jämförs deras överskott mot andra län i Sverige exkl. det egna länet medan Umeås jämförs mot andra län i Sverige exkl. norrlandslänen.

Tydlig "Franke"-effekt

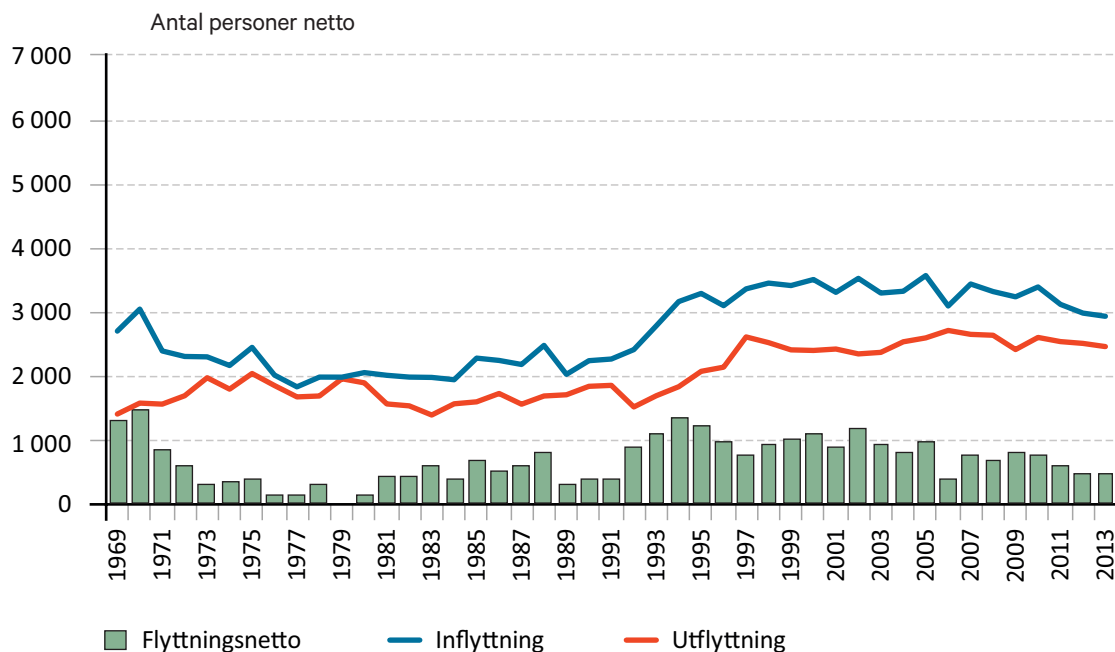
I diagrammet ovan framgår också en tydlig "Franke"-effekt. Under början av 1990-talet utökades antalet platser vid Umeå universitet kraftigt vilket tydligt framgår av båda figurerna. Det var dåvarande rektorn vid Umeå universitet, Sigbrit Franke, som med framgång arbetade för att få fler utbildningslinjer och studieplatser till Umeå universitet. Det fick en mycket stor effekt på både in- och utflyttningen till Umeå. Inflyttningen ökade med cirka 1000 personer per år medan utflyttningen ökade något mer än så vilket kan tyckas märkligt.

Orsaken till den ökade utflyttningen kan vara att de nytillkommande platserna främst kom norrlandsungdomarna till del. Den teorin stöds också av figuren nedan där Umeås flyttningsutbyte med norrlandslänen illustreras. Inflyttningen till Umeå ökar betydligt när platserna vid Umeå universitet blir fler medan utflyttningen tillbaka till Norrland inte ökar i samma omfattning.

Det är sedan tidigare väl bekant att Umeå universitet har störst attraktionskraft på norrlandsungdomarna vilket också är naturligt. Dessa tillkommer då i den grupp färdigutbildade som lämnar Umeå och Norrland efter avslutade studier för ett arbete på annan ort. Det får till följd att den grupp som lämnar Umeå efter avslutad utbildning blir ännu större.

Det kan naturligtvis också handla om en ökande del högskoleutbildade ungdomar från Umeå som inte hittar ett kvalificerat arbete på hemmaplan och flyttar söderut.

Diagram 9: Umeås flyttningsutbyte med norrlandslänen

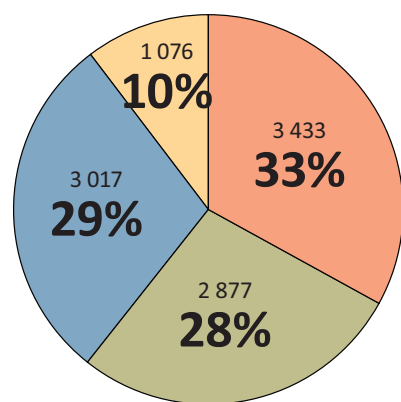

Var finns studenterna efter avslutade studier?

Mer än hälften av studenterna kommer från Norrland

Uppgifterna i figurerna nedan bygger på de studenter som studerat vid Umeå universitet och tagit examen på grund och avancerad nivå åren 2011–2013. Det inledande diagrammet visar varifrån studenterna kommer och det andra var de är folkbokförda två år efter avlagd examen. Uppgifter om bostadsort redovisas enbart på länsnivå. I gruppen "okänt län" ingår de studenter som inte var folkbokförda i Sverige när studierna påbörjades och/eller avslutades.

Diagram 10: Varifrån kommer studenterna som tar examen vid Umeå universitet?

- Västerbotten
- Övriga Norrland
- Övriga Sverige
- Okänt län

Norrland är ett starkt rekryteringsområde för Umeå universitet. Av de studenter som avlade examen under de aktuella åren kom hela 60 procent från något av norrlandslänen varav drygt hälften från Västerbotten. Knappt en tredjedel rekryterades från någon annan del av Sverige. För resterade 10 procent saknas uppgifter om hemvist.

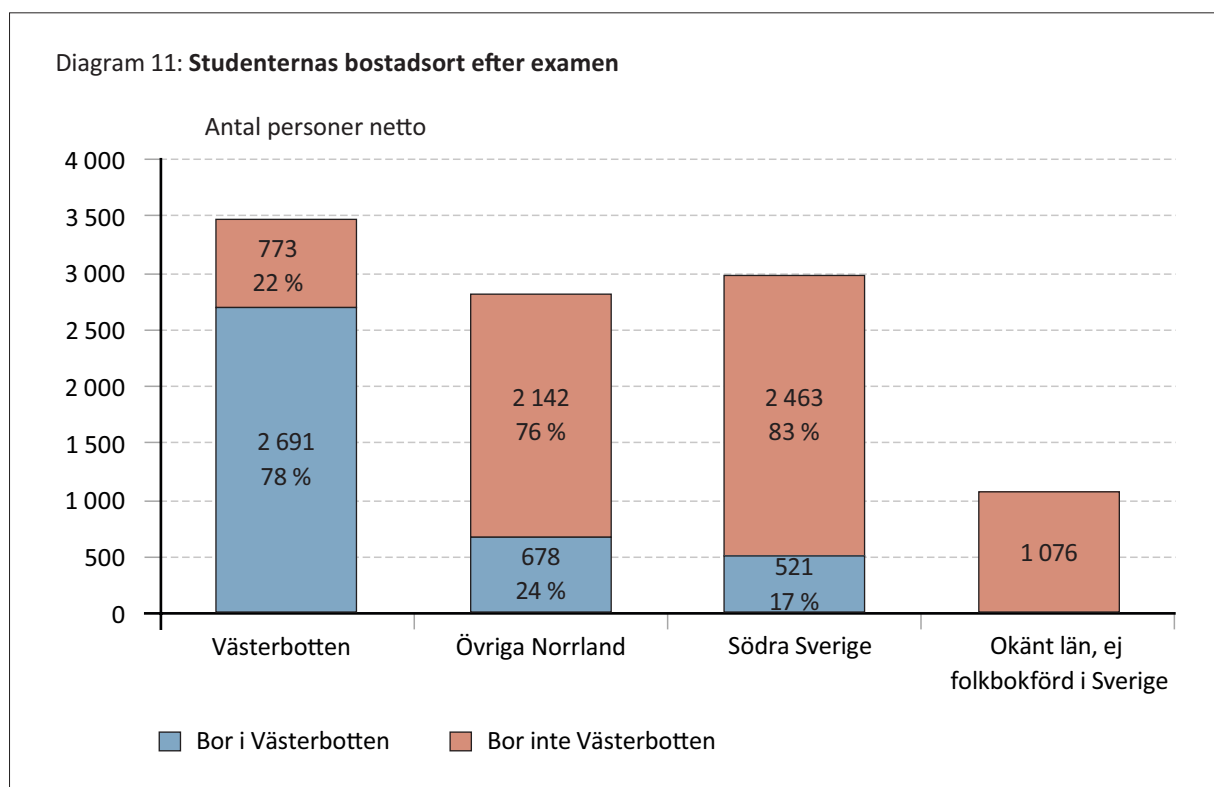
Var finns studenterna efter examen?

I gruppen ovan ingick 10 400 studenter och samtliga har följts utifrån var man är folkbokförd två år efter avlagd examen. Uppgifterna talar dock inte om i vilken omfattning studenterna har fått en anställning efter examen.

Av de som kom från Västerbotten för att studera i Umeå bor huvuddelen eller 78 procent fortfarande kvar här två år efter examen. Av de studenter som kom från något annat norrlandslän finns 24 procent kvar här medan drygt hälften har flyttat tillbaka till hemlänet och resterande 23 procent till övriga landet. Den minsta andelen "kvarstannare" har de studenter som kom från någon annan del av Sverige där huvuddelen eller drygt 80 procent har lämnat Umeå.

Sammanfattningsvis gäller alltså att Umeå universitet har sin största rekryteringsbas bland norrlandsstudenterna samt att den övervägande delen av de som kommer därifrån och tagit examen vid Umeå universitet också finns kvar i något norrlandslän, i varje fall två år efter avlagd examen.

Det är ändå viktigt att uppmärksamma antalet färdigutbildade som lämnat studieorten. Av de 10 400 studenter som tagit sin examen vid Umeå universitet under de studerade åren finns cirka 3 900 kvar här två år efter examen. Övriga 5 500 har lämnat studieorten och Västerbotten. Cirka 1 000 examinerade är inte folkbokförda i Sverige.

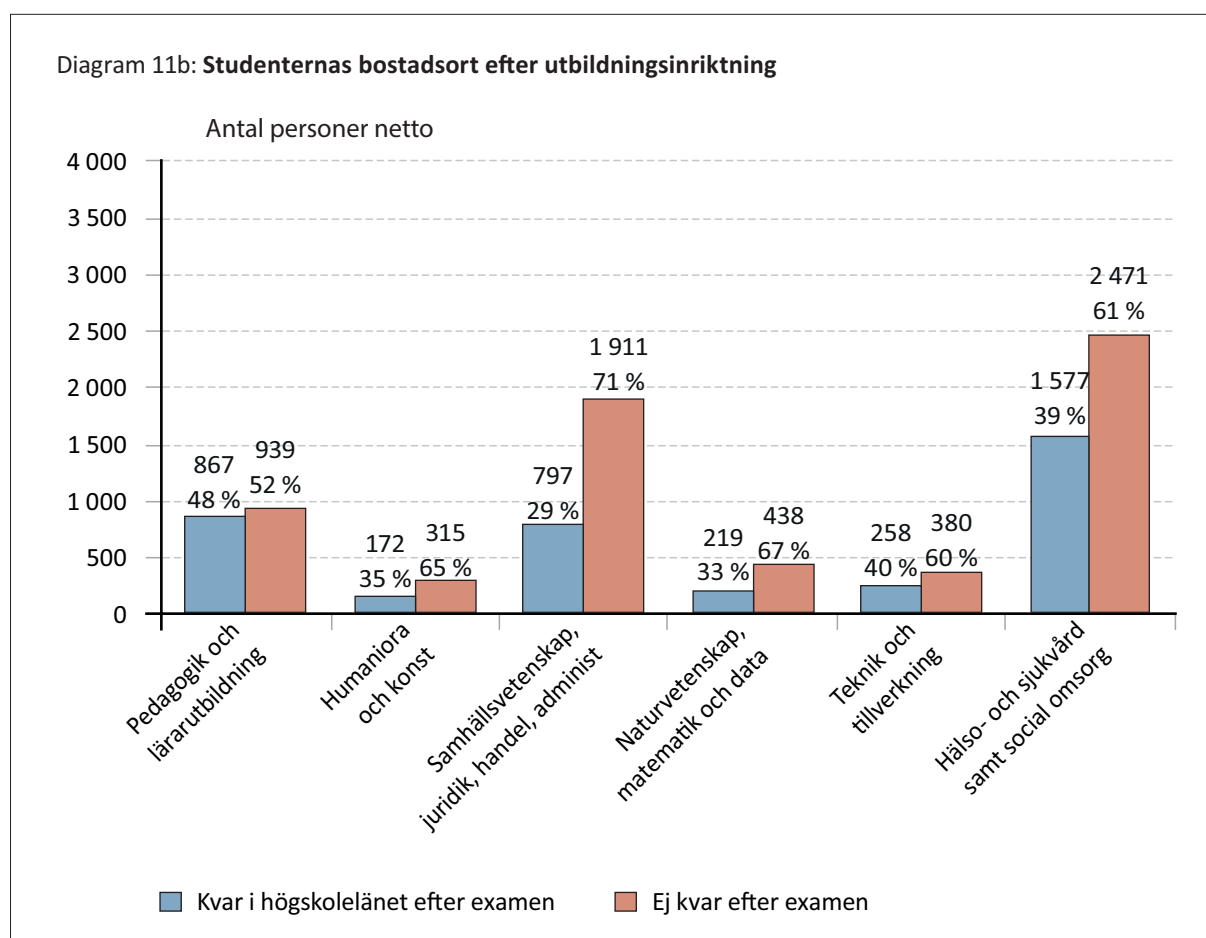

Tappar Västerbotten färdigutbildade?

Svaret på frågan är både ja och nej. Av de cirka 3 450 studenter som rekryterades från Västerbotten har närmare 800 flyttat vidare till något annat län. Å andra sidan har vi ett överskott på 1 200 studenter från den grupp som rekryterades från något län utanför Västerbotten. Det betyder att två år efter examen finns ett positivt netto på cirka 400 personer i länet.

Vilken utbildning har de som stannar?

När man fördjupar materialet ytterligare och undersöker vilka utbildningsinriktningar studenterna har som stannat kvar i utbildningslänet så framkommer följande. Av de som har Pedagogiskt/läroarbetsutbildningar finns störst andel kvar i länet. Därefter kommer något överaskande Teknikerna samt föga förvånande utbildade inom Hälso- och sjukvård. I båda dessa grupper finns cirka 40 procent av de utbildade kvar här. Bland resterade utbildningskategorier finns mellan 30–35 procent av studenterna kvar här.

Kan Umeå behålla utrikes födda?

Som tidigare framgått har Umeå ett betydande flyttningsöverskott från utlandet. Gruppen består av både svenskfödda som flyttar tillbaka och personer med utländsk födelseort. Den senare gruppen utgör av naturliga skäl huvuddelen. Umeå gynnas även av sekundärflyttningen av utrikes födda från övriga norrlands-kommuner och övriga Sverige. Åren mellan 2004–2013 har totalt 13 850 personer med utländsk födelseort flyttat till Umeå. Av dessa var 5 860 sekundärflyttningar och 7 992 kom direkt från utlandet. Under samma tid har 9 940 personer flyttat i den motsatta riktningen. Nettot för de aktuella åren blir cirka 3 900 personer. Det är ett värdefullt tillskott till tillväxten men utfallet kunde vara bättre inte minst i utbytet mot övriga Sverige dit Umeå förlorar uppemot 1 800 personer.

Mer detaljerade beräkningar om hur länge utrikes födda personer som flyttar till Umeå stannar kvar här visar att många flyttar vidare samt att det är vanligast att man flyttar inom två år. Umeås resultat är visserligen något bättre än det som gäller för hela Norrland där drygt varannan person flyttar vidare inom ett år men absolut inte tillfredsställande. Inom det här området borde det finnas förbättringar att göra så att andelen som stannar blir högre.

Tabell 1: **Utrikes- och inrikesflyttningar till och från Umeå**

	Till Umeå	Från Umeå	Netto
Norrland			
Utrikesfödda	2 560	1 700	860
Svenskfödda	29 847	23 964	5 883
Övriga Sverige			
Utrikesfödda	3 299	5 067	-1 768
Svenskfödda	22 515	27 287	-4 772
Utlandet			
Utrikesfödda	7 992	3 176	4 816
Svenskfödda	1 390	2 219	-829
Totalt netto			4 190

Umeå – ett storstadsalternativ i Norrland?

Umeå är den största kommunen i Norrland och en stor universitetsstad. Umeå blir därför ett naturligt regionalt centrum för utbildning, handel, kultur, nöjen och kommunikationer i Norrland. Mot den bakgrunden kan det vara av intresse att studera Umeås attraktionskraft i det egna länet sett i jämförelse mot övriga Sverige. Det är också spännande att undersöka hur Umeå står sig i konkurrensen med övriga större norrlandskommuner och storstadsområdena.

Umeå och Västerbotten

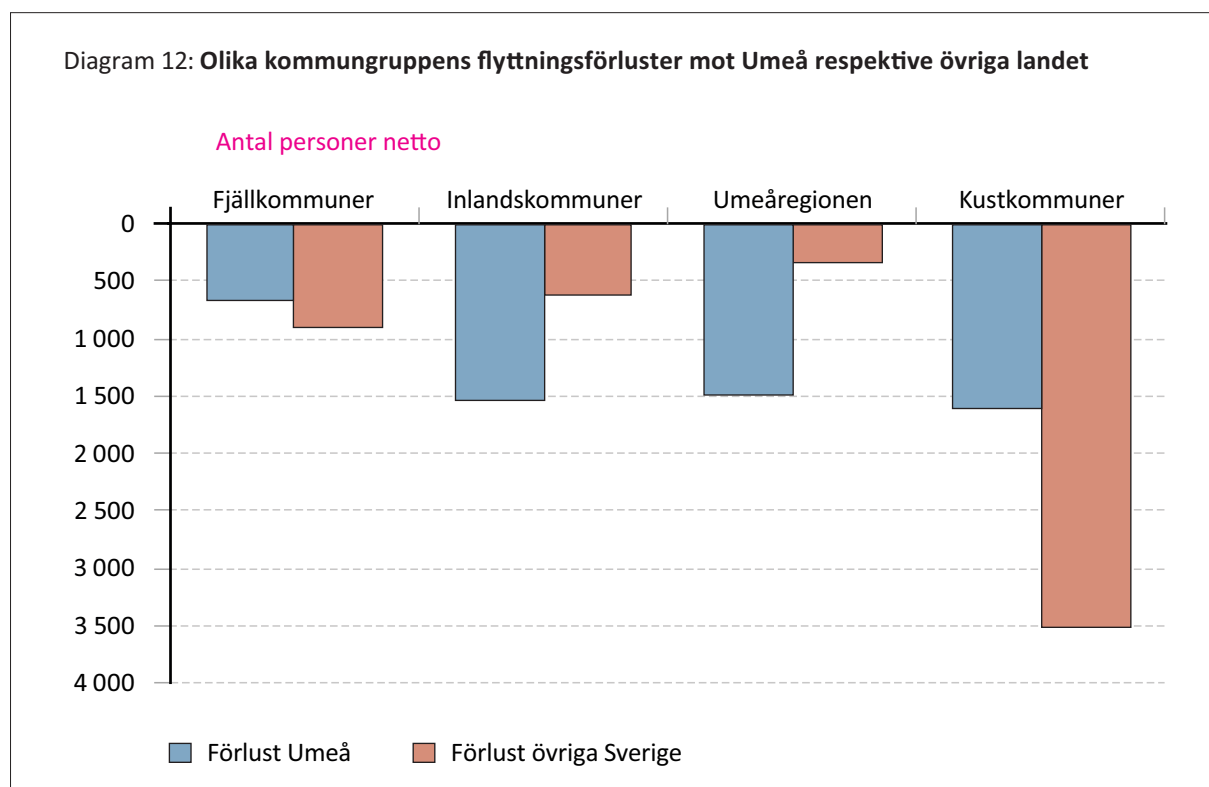
Umeå förlorar mot kust- och fjäll i jämförelse med övriga Sverige

De fyra fjällkommunerna i Västerbottens län, det vill säga Dorotea, Storuman, Vilhelmina och Sorsele har större flyttningsförluster mot övriga Sverige än mot Umeå. Deras förlust mot övriga landet uppgår under den studerade perioden till 893 personer medan nettot mot Umeå är minus 664 personer.

En ytterligare jämförelse som avser kustkommunerna visar att Umeå inte är ett tillräckligt attraktivt alternativ för att kunna konkurrera med övriga landet. Kustkommunerna exklusive Umeå har en förlust på 3 524 personer mot övriga landet medan motsvarande förlust mot Umeå är mindre än hälften så stor eller 1 611 personer. Siffrorna påverkas i hög grad av Skellefteås stora förlust till övriga landet.

Om man i stället väljer kommunerna i inlandet i Västerbotten, alltså de som ligger mellan kusten och fjällen blir bilden annorlunda. För dessa kommuner är Umeå det naturliga förstahandsvalet. Här väljer mer än dubbelt så många Umeå före övriga Sverige. Siffrorna visar att förlusten till övriga landet är 611 personer mot 1 535 mot för Umeå.

Ännu tydligare blir valet av Umeå när man analyserar Umeåregionens kommuner. Förlusten mot övriga landet uppgår för dessa kommuner till 345 personer medan förlusten mot Umeå är 1 482 personer. Det är främst Nordmaling och Vindelns som har stora förluster mot Umeå.

Slutsatsen av ovan är föga förvånande. Umeå är det naturliga förstahandsvalet för de som flyttar från närliggande kommuner i Umeåregionen eller kommunerna i mellersta delarna av Västerbotten. Observera att dessa grupper av kommuner är till viss del överlappande vilket påverkar att resultatet blir likartat. Här vinner Umeå överlägset och bland dessa kommuner står sig Umeå starkt. För fjällkommunerna är Umeå inte förstahandsvalet och inte heller när man enbart ser till Västerbottenskusten. I det senare fallet spelar den stora strömmen från Skellefteå till övriga landet stor roll för resultatet. Umeå förmår inte vara ett konkurrenskraftigt alternativ till övriga landet mot dessa kommuner.

Om jämförelsen begränsas till att endast avse storstadsområdena och Umeå i stället för hela övriga Sverige så förstärks Umeås roll som storstadsalternativ i Norrland. För fjällkommunerna förändras bilden så att Umeå även i den jämförelsen har ett större överskott än storstadslänet tillsammans.

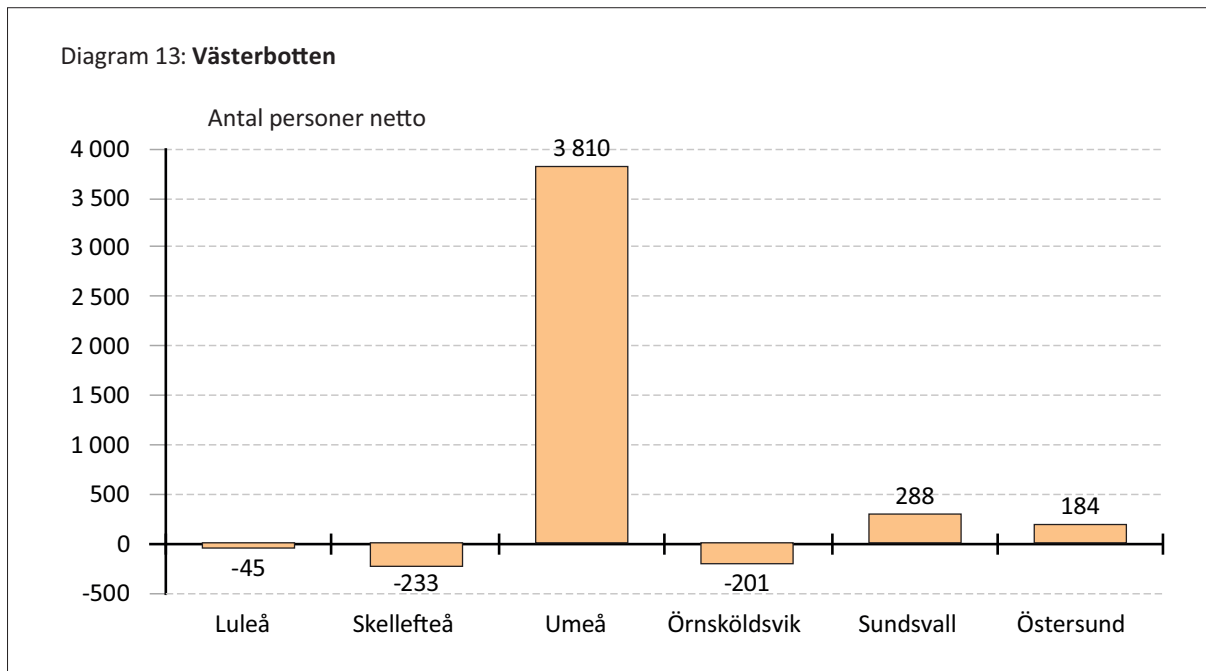
Umeå och andra större kommuner i Norrland

Vilken kommun har störst attraktionskraft?

En annan spännande fördjupning är den som belyser konkurrensen mellan den största kommunen i respektive norrlandslän. En sådan jämförelse ger vid handen vilken kommun som har störst attraktionskraft i respektive norrlandslän samt svarar på frågan om den kan svara mot flyttningsförlusten mot storstadslänet.

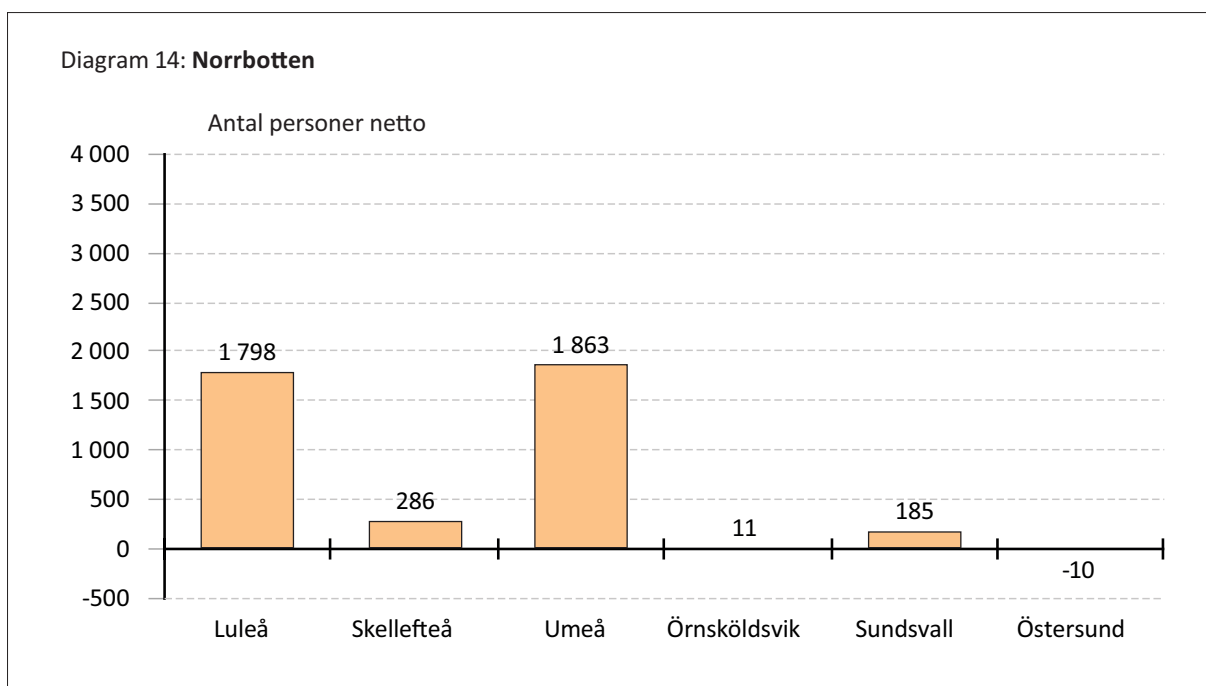
Västerbotten

I Västerbottens län är Umeå den solklara ledaren och ingen annan av jämförelsekommunerna kommer i närheten. Umeå tar även hem kampen mot storstadslänen i sitt eget län. Umeås flyttningsöverskott från Västerbotten uppgår till 3 810 personer medan storstadsområdets överskott uppgår till 2 477 personer exklusive den del som kommer från Umeå.

Norrbotten

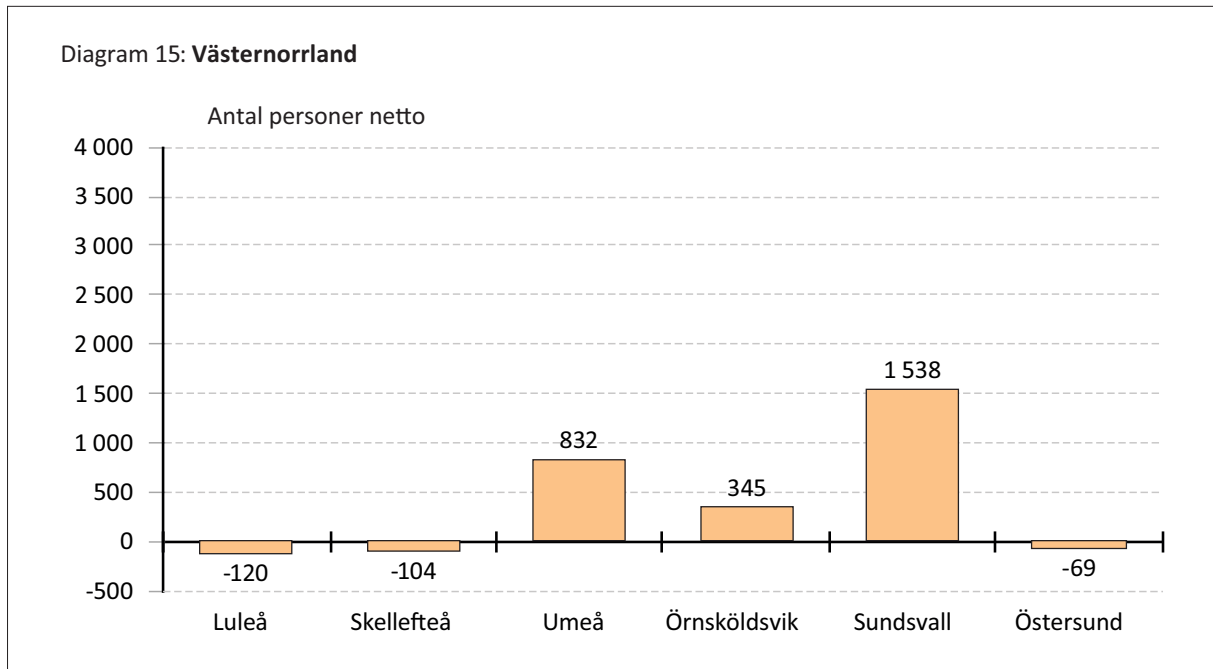
Även i Norrbottens län håller sig Umeå väl framme och har ett något större överskott i flyttningarna än största kommunen som är Luleå. Tillsammans har de båda kommunerna ett överskott av nästan samma storleksordning som storstadslänen, dit Norrbotten förlorat drygt 3 700 personer under de senaste tio åren exklusive den del som kommer från Luleå. Skellefteå tycks, sett till nettot, i större grad locka norrbottningar än sina egna länsbor.

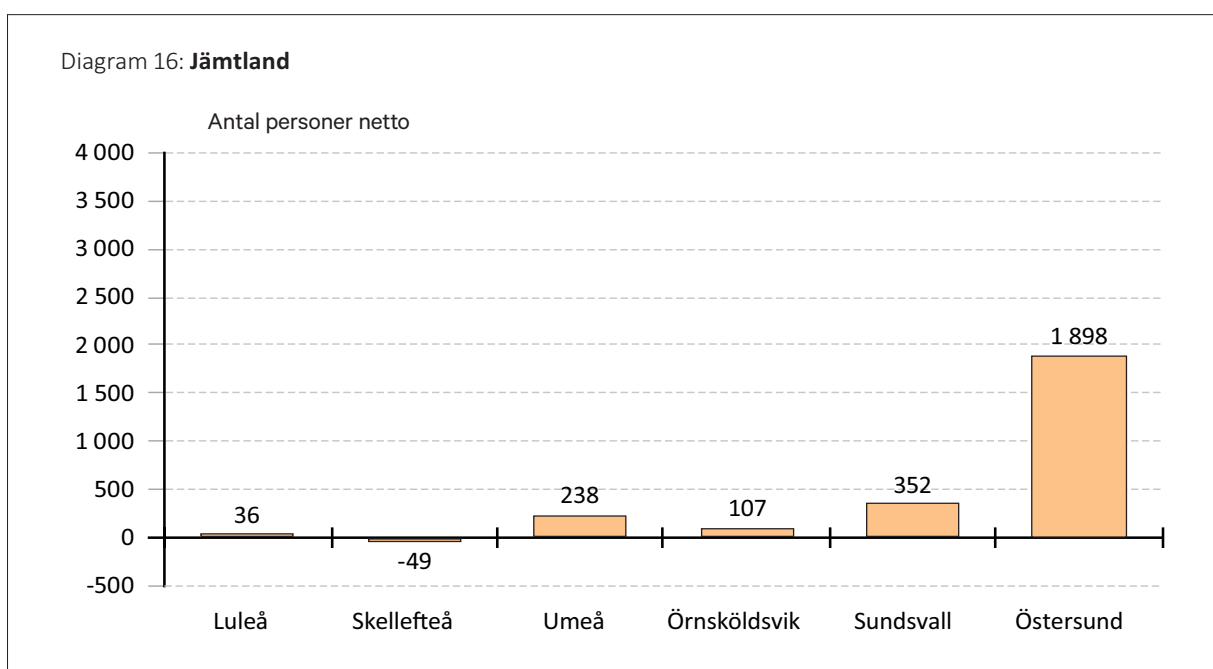
Västernorrland

I Västernorrlands län är det Sundsvall som har det största flyttningsöverskottet mot eget län på drygt 1 500 personer under den aktuella perioden. Näst efter Sundsvall kommer Umeå och därefter Örnsköldsvik. De tre kommunernas överskott på tillsammans cirka 2 700 personer kan matcha den förlust som går till storstadslänen och uppgår till cirka 2 049 personer, exklusive förlusterna från Örnsköldsvik och Sundsvall.

Jämtland

Jämtlands län avviker från övriga norrlandslän på så sätt att den största kommunen i det här fallet Östersund är den som har störst dragningskraft på länsborna med ett överskott i flyttningarna på nästan 1 900 personer. Sundsvall tycks också vara ett attraktivare alternativ än Umeå för jämtlänningarna. Jämtland förlorade 127 personer till storstadsområdena exklusive den del som kommer från Östersund.

Slutsatser

Umeå är den kommun i Norrland som har ett betydande överskott i flyttningarna både från det egna länet och från andra län i Norrland, undantaget Jämtland. Luleå, Sundsvall och Östersund är starka i eget län men inte så framgångsrika i övriga län.

SEX utmaningar för en långsiktigt hållbar tillväxt

1. Vända förluster mot övriga landet till vinst

Sett till den utveckling som varit under lång tid har Umeå inte lyckats särskilt väl med att behålla de stora grupper studenter som flyttar hit för att utbilda sig. Det är naturligtvis inte Umeås roll som universitetsstad att behålla alla nyutbildade men känns ändå vid en jämförelse med andra universitetsorter som att Umeås utfall varit särskilt magert. Det har trots allt skapats många nya jobb i Umeå, inte minst under senare år. En viktig fråga att utreda vidare är vilket utbildningsinnehåll det varit i de jobb som vuxit till. Frågan är om det handlar om jobb som kräver en akademisk utbildning och därmed attraherar nyutbildade från universitetet. En annan fråga är i vilken grad Umeå universitets utbildningsprofil mot offentlig sektor stämmer överens med de akademikerjobb som efterfrågas i Umeåregionen.

2. Behålla sin starka ställning i Norrland

Umeå har en stark ställning i sitt eget län men även i Västernorrlands och Norrbottens län vilket talar för ett fortsatt överskott från andra norrlandskommuner. Skellefteå och Örnsköldsvik är två av de större kommuner från vilka Umeå över åren haft ett stabilt överskott och där det finns en sannolikhet för en uthållighet på sikt. Nordmaling, Lycksele och Vindeln är andra vinstkommuner där ett fortsatt överskott är betydligt osäkrare i framtiden eftersom kommunerna är ganska små. Sett på lite längre sikt finns det således både kommuner i Norrland från vilka Umeå sannolikt kommer att få ett fortsatt flyttningsöverskott medan osäkerhet råder om vissa andra kommuner. Generellt gäller att minskande befolkning i norrlandskommunerna påverkar Umeås tillväxt.

3. Vara framgångsrik i konkurrensen om ungdomarna

Ungdomskullarna mellan 19–24 år har de senaste åren varit extremt höga vilket beror på de stora födelsekullarna i början av 90-talet. Det är också en viktig orsak till den brist på bostäder som idag råder. Om några år sjunker dessa åldersklasser tillbaka till normala nivåer och till och med något lägre än så. Umeå är för sin tillväxt starkt beroende av ett fortsatt stort inflöde av unga människor och konkurrensen om den här gruppen kommer att öka. Det är avgörande för en fortsatt god tillväxt att Umeå håller sig väl framme i den konkurrensen och då är tillgången på bostäder en viktig faktor.

4. Ett fortsatt stabilt födelsenetto

I Umeå har antalet födda pendlat mellan 1 300 och 1 500 medan antalet döda legat i intervallet 700–800 per år. Det har lett till att Umeå under lång tid har haft ett stabilt födelseöverskott som pendlat runt 600–700 personer per år. Det förhållandevis höga födelseöverskottet kommer sig av Umeås låga medelålder vilket i huvudsak beror på inflödet av studenter. Det kan också antas vara uthålligt på sikt förutsatt att inflödet av unga människor fortsätter, även om vissa variationer i nivån kan uppträda över åren.

5. Behålla fler utrikes invandrare

Både in- och utflyttningen från utlandet har ökat sedan början av 1990-talet. Nivån var som högst åren 2009–11 just innan studieavgifter infördes för "free movers" från länder utanför EU/EES. Efter en avmattning börjar nivåerna nu stiga på nytt. Det finns en ökande andel studenter från Europa och övriga Världen samt en något högre arbetskraftsinvandring. Ett problem är minskade möjligheter till stipendier för studieavgifter. Mycket talar för att flyktingströmmen till Sverige kommer att vara fortsatt hög och även öka de

kommande åren. Här har Umeå stora möjligheter att ta ett större ansvar än tidigare. Då är det viktigt att Umeå kan ta vara på den resurs som invandringen utgör och bli mer framgångsrika på att behålla de flyktingar som kommer hit.

6. Fler arbetstillfällen

Umeå har haft en mycket god sysselsättningsstillväxt under de senaste 10 åren. Förändrade mätmetoder försvårar jämförelser över åren men när den totala "jobbtillväxten" slås jämnt ut över åren handlar det om storleksordningen 800 nya jobb varje år. Många färdigutbildade vill stanna i Umeå men har svårigheter att hitta ett arbete som motsvarar sin utbildning. Samtidigt har många företag problem med att hitta rätt typ av välutbildad personal. För att råda bot på detta behövs förbättrade matchningsmöjligheter mellan högskoleutbildade arbetsökande och de företag som söker personal. För framtiden handlar det naturligtvis också om en fortsatt god jobbtillväxt på en ännu högre nivå samt att klara kompetensförsörjningen för de kommande årens pensionsavgångar inte minst inom vård- och omsorg samt skola

Sammanfattning

- Umeå har haft ett flyttningsnetto på 4 190 personer under de tio senaste åren.
- Umeå har sitt största överskott på 3 100 personer från övriga Världen och därefter följer Europa på 1 160 personer.
- Umeå har överskott mot samtliga norrlandskommuner utom Sundsvall, Östersund, Krokom, Arjeplog.
- Umeå har ett större flyttningsöverskott från närliggande kommuner än från fjäll- och kustkommunerna.
- Umeå har ett betydande överskott i flyttningarna från det egna länet och andra norrlandslän undantaget Jämtland.
- Överskottet mot norrlandskommunerna uppgår till 6 740 personer. Samtidigt har Umeå en förlust mot övriga Sverige på 6 540 personer. Det inrikes överskottet blir då 200 personer eller i genomsnitt 20 personer per år för de senaste 10 åren.
- Umeås flyttningar är starkt säsonsberoende och följer läsårsterminerna vid Umeå universitet.
- När utbildningsplatserna vid Umeå Universitet ökade i början av 1990-talet, ökade också in- och utflyttningen till Umeå.
- Norrland är ett starkt rekryteringsområde för Umeå Universitet och 60 procent av studenterna kommer därifrån.
- Den övervägande delen av de studenter som kommer från något norrlandslän finns kvar i Norrland efter avlagd examen.
- 50 procent av de som har en pedagogisk utbildning och 40 procent av de som har en teknisk utbildning eller hälso- och sjukvårdsutbildning bor kvar här 2 år efter examen.
- Umeås utmaningar för en fortsatt hållbar tillväxt är följande: 1) Minska förluster mot övriga Sverige, 2) Behålla sin starka ställning i Norrland, 3) Hålla sig väl framme i konkurrensen om minskande ungdomskullar, 4) I större omfattning behålla utrikes invandrare, 5) Ha ett fortsatt högt födelseöverskott och 6) Skapa fler jobb.

Övergripande planering

Besöksadress Stadshuset, Skolgatan 31 A

Postadress SE-901 84 Umeå

Telefon +46 (0)90 16 10 00

E-post umea.kommun@umea.se

www.umea.se/kommun